

DE NOORD-BRABANDER

Staat en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS-PRIS.
In Vlaanderen en Nederland
per post. 14/10

DE FINANCIËN.

Ziedaar maanden, die verloopend, zonder dat men tot op dit oogenblik iemand heeft kunnen vinden, die geschikt is, en moed bezit om eene taak op zich te nemen, als die, welke eenen minister van finantien onder de droevige omstandigheden, waarin wij thans verkeeren, zwaar op de schouders zal drukken. Wij blijven nog altijd zonder minister van finantien.

Dit is niet zeer bemoedigend. Men zou daaruit af kunnen leiden, dat de staat van finantien wel zeer reddeloos zijn moet, omdat het niemand durft wagen, de hand aan dezelve te slaan. In alle geval is het zeker, dat dezelve zich hoe langer zoo meer verwickelen, en dat het meer dan hoog tijd wordt, om maatregelen te beramen, welke den schok kunnen verhoeden, die een langer dralen onvermijdelijk zal ten gevolge hebben.

Het is nu bijna twee jaren geleden, dat wij begonnen zijn er op aan te dringen, dat men in het beramen van maatregelen tot regeling onzer geldelijke aangelegenheden, eenen nieuwen weg zoude inslaan. Het is reeds tot vervelens toe, door ons en door anderen gezegd en herhaald, dat men door altijd zijnen toevlugt te nemen tot nieuwe leeningen of nieuwe belastingen, de zaak in plaats van te redden, met den dag al meerder en meerder verergert. Het is daarom alleen toe te schrijven, dat zich thans de zaken zoo reddeloos voordoen.

Het is ongelukkig, dat eene dusdanige droevige ondervinding nog geene vruchten heeft kunnen dragen. Een gewoon burgermenschen-verstand weet zich ten nutte te maken, wat men ten zijnen nadeele mogt hebben ondervonden. De staatsmannen, die in onze vertegenwoordigende Kamer het land helpen regeeren, zijn boven dat gewoon gezond verstand verheven; en de regelen, die zij in hunne eigene huishoudelijke zaken met angstvallige nauwkeurigheid volgen, worden door hun geheel uit het oog verloren, zoodra het 's lands aangelegenheden geldt.

Wij zuchten onder een schuldenlast van bijna veertig millioenen guldens aan renten. Die schuldenlast wordt geweten alleen aan de oude regering; de Kamer heeft de bevoegdheid, daarover den stuiver der vertegenwoordiging te werpen. Het zij zoo. Maar wij

betreft vroeger aangerenkt, en wij achten het nuttig, zulks te herhalen, dat die schulden ten onrechte alleen aan de oude regering worden ten laste gelegd. Daaraan heeft de vertegenwoordiging op zijn minst een veel deel genomen, als de oude regering. Dezelve immers was niet alleenheerschend op gelden; die zij aanvraag vroosten door de kamers worden goedgekeurd; en de schulden, welke in korte jaren, ten bedrage van 400 millioenen werden opeengestapeld zijn door de Kamer gewettigd. Wij gelooven niet, dat eene absolute regering ooit zooveel leeningen op zooveel belastingen op eene natie van 2½ millioen zielen zou hebben durven opleggen. Er was eene schijnbare volksvertegenwoordiging noodig, om zulk een last dragelijk te doen voorkomen. En het was die zoogenaamde volksvertegenwoordiging alleen, die het der oude regering mogelijk gemaakt heeft, de natie te bezwaren tot aan den rand van eenen onafzienbaren afgrond.

Men verwondere zich niet, dat wij thans daarop zoo sterk zouden drukken. Want het gedrag onzer Tweede Kamer onder de oude regering is volmaakt gelijk aan hare houding onder de nieuwe regering. Toen eene nieuwe regering optrad, om in eenen geest van vooruitgang en verbetering te handelen, bleef de Kamer, de vertegenwoordiging stationnaire; zij werd een hinderpaal, in plaats van een middel ten goede; en het is meer aan haar, dan aan de nieuwe regering te wijten, dat men thans, den finantiëlen crisis, op het punt staat zijnen toevlugt te nemen tot eene nieuwe, zware, drukkende, onzedelijke, impopulaire belasting, de *income-tax*.

Is dat noodzakelijk? Is dat onvermijdelijk? De heer ROCHUSSEN in zijn plan tot regeling der nationale schuld had maatregelen beraad, waardoor zulks vermeden werd. Het werd verworpen door de kamer, die tevens verklaarde bereid te zijn, des noods, eene belasting op het inkomend goed te stemmen.

Eene conversie is nog mogelijk. Het plan van den heer ROCHUSSEN is evenwel met al hare gevolgen verloren, tenzij de kamer het van zich konde verkrijgen, naar waarheid te belijden, dat zij gefaald heeft. Eene dwaze eigenheide, die in dit geval voor de natie rampzalig is, zal de Kamer van eenen stap terughouden, dien zij in het belang van 's lands dierbaarste heil, grootmoedig

behoorde te verrigten. Maar het is beland het lot der menschelijke zaken, dat kleine passien gewoonlijk over de gewichtigste gebeurtenissen beschikken. Men zal dus nooit geheel terug komen op den mistap, die ons tot nabij het staatsbankroet gebracht heeft. Men zal beproeven, dien gedeeltelijk te herstellen door eene nieuwe conversie; maar wij zeggen het met volle overtuiging, het zal vruchteloos wezen, zoolang de Kamer niet geheel zal terugkomen van haar centnaal genomen onbezonnen besluit. Door halve maatregelen gaan wij ten gronde.

OPENBARE
AANBESTEDINGEN
wegens het leveren en plaatsen van
YZEREN EN HARDSTEENEN
PALEN.
benoemd op de Grenslijn,
welke Nederland van België afscheidt.

De STAATSRAAD, GOUVERNEUR VAN HET HERTOGDOM LIMBURG, brengt ter kennis van de belanghebbenden, dat door hem Zaterdag den 2de December aanstaande, ten elf ure, in het Hôtel van het Gouvernement te Maastricht, in tegenwoordigheid van eenen Nederlandschen en van eenen Belgischen Kommissaris, in het openbaar zal worden aanbesteed, het leveren en plaatsen van Palen, benoemd op de Grenslijn, welke het Koninkrijk der Nederlanden van dat van België afscheidt.

Er zullen vier afzonderlijke aanbestedingen plaats hebben, welke zullen bestaan, te weten:

- De 1e. in het leveren van 388 GRENSPALEN van Gegoten Yzer.
- De 2e. in het leveren van 356 HARDSTEENEN GRENSPALEN.
- De 3e. in het naar de respectieve plaatsen vervoeren en stellen van 218 IZEREN en 137 STEENEN PALEN, en
- De 4e. in het naar de respectieve plaatsen vervoeren en stellen van 170 YZEREN 219 STEENEN PALEN.

Deze Aanbestedingen zullen plaats hebben bij inschrijving, instelling en opbod.

Exemplaren der Bestekken en Voorwaarden zullen ter lezing liggen; zoo in de Nederlanden als in België, als aan de Ministerien van buitenlandse Zaken van de Provinciale Gouvernements en bij Heeren Burgemeesters van Roermond, Hinderhoven, Lanaken, Breda, Bergen op Zoom en Sas van Gent.

Naderen inlichtingen zijn te bekomen aan de Bureau van de Nederlandsche en Belgische Kommissarissen te Maastricht; belast met het beheer wegens het leveren en stellen der Grenspalen.

Maastricht, den 30 Oct. 1843.
De Staatsraad, Gouverneur van Limburg,
GERICKE VAN HEELE

ITALIË

Van de Italiaansche grenzen wordt onder dagteekening van 2 November gemeld: « Volgens de jongste berigten, mag men aannemen, dat de benden zoogenaamde opstandelingen in de gebieden van Romagna, met uitzondering van eenige zeer kleine overblijfselen, geheel verdwenen zijn. Maar het is zeer de gewoonten sedert jaren niet zoo opgevoerd geweest als gewoonten, terwijl een aantal gevangenen voortdurend terstond naar Rome worden overgebracht. Ook te Rome zelf hebben menigvuldige inhechtennemingen plaats van personen, die niet daar waarschijnlijk beter meenden te kunnen verbergen, dan in de provinciën. Uit de hoofdstad vernemen men overigens, dat men daar geenerlei ongerustheid meer koesterde omtrent de bewegingen in de legatiën, die zich aanvankelijk zoo zorgelijk hielden aanzien.

TURKIË

Verscheidene Duitse bladen geven het volgende bericht uit Wenen van 2 November: Volgens stellige berichten uit Konstantinopel, is aldaar aan de Oostenrijksche vlag eene groote belediging wedervaren. Men was op een Oostenrijksch schip bezig met het lossen der lading. Een hoop gemeen volk stond op den wal en beleedigde de manschappen aanhoudend door allerlei scheldwoorden, tot dat eindelijk de bootsman eender lastigsten op zijde stiet. Dit schijnt het teeken tot de uitbarsting der volkswoede te zijn geweest. Het gepeupel overweldigde de matrozen, drong door tot aan boord van het schip, haalde de vlag naar beneden, bragt die aan land, spreidde die op den grond uit en beschimpde ze op eene hoogst gemeene wijze. Er is geene twijfel aan, of het Oostenrijksche gezantschap zal voor deze belediging eene schitterende voldoening vragen en erlangen; maar het is toch een bedenkelijk teeken, dat zoo iets nog te Konstantinopel gebeurt, en dat de fanatieke Turken, die het bestaan van hun sinds lang wankelend rijk grootendeels aan de voortdurende behouding van Oostenrijk te danken hebben, het wagen de Oostenrijksche vlag aan te randen, nadat eerst zoo kort geleden de Franschen zich voor eene dergelijke belediging voldoening hebben moeten verschaffen.

GRIEKENLAND

Te Triest heeft men weder berichten uit Athene tot 26 October ontvangen. Volgens hetgeen voorloopig van de *Augsburger Allgemeine Zeitung* wordt medegedeeld, heerschte voor het uitwendige in het gehele koninkrijk rust en hield men zich allerwege met de verkiezingen bezig. Omtrent de uitslag dezer laatste was nog niets steffigs bekend: men wist alleen dat de verschillende partijen niet stil zaten en alles te werk stelden, om dezelve naar hunnen zin te leiden.

ENGELAND

LONDEN, 8 November. Het traktaat tusschen Engeland en Chira, den 29 Augustus 1842 te Nanking gesloten, wordt thans, met al de daarbij behoorende stukken, door de dagbladen letterlijk medegedeeld.

— De Prins van Ottingen Wallerstein, belast met eene buitengewone zending van den Koning van Beieren, is dezer dagen, laatstelijk uit Parijs, hier aangekomen, en heeft eergisteren op het kasteel van Windsor een bezoek bij H. M. afgelegd en aan een prachtig feest deel genomen.

— De groote Jury te Dublin, heeft laatstleden Dinsdag uitspraak in de haar voorgelegde zaak gedaan, en beslist dat er termen bestaan om O'Connell en al zijne medeaangeklaagden verder in rechte te vervolgen. Zoodra deze uitspraak bekend gemaakt was, is de Heer O'Connell opgestaan, om te verklaren dat hij niet door den procureur-generaal, die, volgens hem, de zaak op eene partijdige wijze bij de Jury benadeeld had, vervolgd wild worden. Genoemde heer zal, even als de Heer O'Connell de vader, zijne eigene zaak bepleiten, terwijl de advocaat Scheit de verdediging van de O'Connells op zich heeft genomen. Men vermoedt dat de in rechte betrekkenen de waarheid der hân ten laste gelegde daadzaken niet ontkennen zullen, maar wel dat daardoor de wetten geschonden zouden zijn.

De acte van beschuldiging, aan welke de groote Jury nu haar zegel gehecht heeft, bestaat ruim zestig of gedrukte bladzijden, en behelst elf hoofdpunten van aanklagt. In de eerste afdeeling worden de volks-

vergaderingen, in den loop van dit jaar, op verschillende tijden en plaatsen, door O'Connell en de meesten der overigen bijgewoond, nauwkeurig opgesomd, en erkend dat aan enkele daarvan ruim achtmaalhonderd-duizend menschen hebben deelgenomen. Ook vindt men onder deze rubriek de aanklagt tegen de uitgever van verschillende dagbladen, wegens het openbaar van oproepende artikelen.

De volgende hoofdpunten der acte worden de punten van beschuldiging, wegens het houden van redevoeringen en het verspreiden van geschriften, tot opruijing der bevolking, tegen het gouvernement en de Constitutie, tot verwekking van onlusten, maat tusschen H. M. onderdanen, tot het bevorderen van afval in het leger en tot verzet tegen de uitspraken der wettig ingestelde regtbanken, in het breede ontwikkeld.

SPANJE

Volgens berichten uit Madrid van den 5 November, heeft de kamer van Afgevaardigden zich den vorigen dag geconstitueerd. De Heer Olozaga is met 66 stemmen, tegen 43, die door den Heer Cortina werden verkregen, tot voorzitter der Kamer benoemd. Men beschouwt deze benoeming, alsmede de daarop gevolgde van vice-presidenten en secretarissen, als eene overwinning van de parlementaire partij, dat is van degenen, die de tegenwoordige orde van zaken in Spanje voorstaan. De aanspraak, waarmede de Heer Olozaga het voorzitterschap aanvaardde, onderscheidde zich door bijzondere gematigdheid. Velen meenen, dat die voorzitter, na de meerderjarig-verklaring der Koningin, aan het hoofd van het nieuwe Spaansche kabinet zal optreden.

Men vleit zich steeds te Madrid, dat de oproerige bewegingen in de provinciën spoedig een einde zullen nemen. Intusschen was, volgens de laatste berichten, de staat van zaken te Barcelona, te Girona en Vigo steeds dezelfde en waren de opstandelingen aldaar meester.

— Telegraphische dépêches uit Bayonne van den 9 melden, dat den 6 te Madrid eene poging is gedaan om den generaal Narvaez te vermoorden. Zeven geweerschoten zijn op zijn rijtuig gelost, terwijl hij zich naar den schouwburg begaf, en zulks in eene en dezelfde straat en op verschillende punten. De drie laatste schoten hebben zijnen adjudant gedood en een ander gewond, die naast hem zat. De generaal is niet geraakt en heeft zich in den schouwburg, alwaar hare Majesteit zich bevond, vertoond. Men heeft de moordenaars niet kunnen meeater worden. Madrid is rustig. De troepen zijn onder de wapenen. De discussie over de meerderjarig verklaring was den 6 begonnen. Een voorstel tegen dezelve is met 83 tegen 74 stemmen verworpen.

— Brieven uit Lissabon van den 1 melden dat de Koningin Don Maria, bij hare terugkomst in de hoofdstad, met niet veel geestdrift is ontvangen geworden.

Het wetsontwerp over de meerderjarigheid van Koning Isabella II. is door de cortes met eene ontelbare meerderheid aangenomen. De beide kamers hebben te zamen gestemd. Eenige leden hebben getracht om tweedragt in de vergadering te brengen; maar hunne poging is mislukt. Iedereen heeft begrepen, dat de toekomst van Spanje daarvan afding; de progressisten, die, voor de discussie, met het ministerie openlijk alle betrekking afgebroken hadden, hebben hânne wrok voor een oogenblik gestild, en met de gematigde partij gestemd. Men prijst zeer het gedrag door den heer Cortina, bij die gelegenheid gehouden; door zijne tusschenkomst hebben verscheidene invloedhebbende gedeputeerden van hun verkeerd voornemen in de kamer afgezien; de Heer Cortina heeft hun verklaard, dat hij brieven van zijne staatkundige vrienden zou scheidere; dan eene dusdanige taktiek goedkeuren. Hij blijft desniettemin de verklaarde tegenpartij van den Heer Olozaga en de gematigde partij.

FRANKRIJK

PARIJS den 11 november. Heden wordt de Koninklijke Familie van St. Cloud alhier verwacht, om gedurende den winter het paleis der Tuilerien te komen bewonen.

De Hertog en Hertogin van Nemours hebben zich eergisteren te Duinkerken naar Londen gescheept

Men verzekert dat de Ministers, door tusschenkomst van den ambassadeur Cowley, eene zeer geruststellende nota wegens de opstanden zijnde konst van den Hertog van Bordeaux te Londen ontvangen hebben, in welke lord Aberdeen, in naam van al zijne ambtgenooten, verklaart hoe het Engelsch Gouvernement geene daad heeft van den Pretendent te laten, door welke de veiligheid der in Frankrijk gevestigde Regering ook slechts in het minste zou kunnen worden in gevaar gebracht.

De Hertog van Aumale heeft, na Rome bezocht te hebben, zich te S. Maria Vecchia naar Napels ingescheept, waar hij den 5 dezer gearriveerd moet zijn. Sommigen blijven gelooven dat hij in die stad onderhandelingen wegens een huwelijk met de jongste Zuster van den Koning zou aanknoopen.

Gedurende zijn kortstondig verblijf te Rome heeft de Prins al het merkwaardige aldaar bezigtigd, en van den Paus eene collectie van al de medailles, die geslagen zijn gedurende den tijd dat Z. H. den pauselijken stoel bekleedt, ten geschenke ontvangen.

— Uit Parijs schrijft men van den 11den November, dat de tijding van den aanslag tegen het leven van den generaal Narvaez op de Koningin weduwe van Spanje, Maria Christina, en op de haar omringende Spanjaarden, eenen onaangenamen indruk heeft gemaakt. De Koningin had, zoo men zegt, alle toebereidselen gemaakt om binnen zeer korten tijd naar Madrid te vertrekken, en zou thans weder geneigd zijn, om hare reis te verlaten.

— Deze berichten uit Parijs bevelzen het volgende: Men spreekt te Compiègne veel van het in hechtenis nemen door de politie van een persoon, die tot eene zamenzwering tegen het leven van Koning Lodewijk Philips behoorde. Als men hoort de geruchten gelooven mag, zou deze persoon de e ledigste bekentenissen gedaan en zijne medeplichtigen genoemd hebben. In eene kroeg te Ham zou de aanslag gesmeed zijn. Ofschoon deze persoon, zoo men zegt, blijken van verstand-verbijstering geeft, schijnt men hem toch voor zeer gevaarlijk te moeten houden. — Men verhaalt al verder, dat de overheid te Senlis en te Chantilly, ten gevolge van gemompel over aanslagen tegen de veiligheid der Koninklijke Prinsen tijdens hunne laatste Jagtpartij, maatregelen genomen heeft. De politie en het burgerlijk bestuur te Compiègne hebben, in overeenstemming met de militaire overheid, voorzorgen bevestigd, en sedert den 1sten November doorkruisen sederen nacht patrouilles de straten der stad.

— Den 10den November heeft op den ijzeren spoorweg van Parijs naar Versailles, die langs den rechter oever der Seine loopt, een ongeluk plaats gehad. De locomotive van den eersten spoorwag van dien ochtend is uit het spoor geraakt en omvergestort. Zij heeft in haren val een der wagens medegesleept, terwijl de overige wagens eener zwaren schok hebben bekomen. Een zestal personen is daarbij zeer ernstig gekwetst geworden, en een hunner, de conducteur van een der wagens, is sedert aan zijne bekomene kwetsuren overleden.

— Voor het heden assises te Parijs is den 8den November de zaak behandeld van den verantwoordelijken schrijver van het legitimistische dagblad *la France*, die wegens aanranding van de regten des Konings, hoon tegen het Koninklijk gezin, enz. was aangeklaagd. Het gndt hier twee artikelen van dat dagblad, waarin onder den schijn van historische herinneringen uit den tijd van Lodewijk XIV, Koning Lodewijk Philips een overweldigder genoemd en de reis van den Hertog van Bordeaux naar Londen als de eerste stap voor dien pretendent voorgesteld werd, om zich weder op den troon zijner vaderen te plaatsen. De advocaat des beschuldigen heeft willen betogen, dat de bedoelde historische herinneringen enkel naar de letter moesten worden opgevat. De gezworenen schijnen begrepen te hebben, dat dit het geval had kunnen zijn; zij hebben den verantwoordelijken redacteur van de hân te laste gelegde misdrijven vrijgesproken.

— In den laatste tijd waren er onderscheidene onderhandelingen aangeknoopt nopens de ten uitvoerlegging van den ijzeren spoorweg naar de Noordelijke grenzen. Men vernemen, dat thans door een met veel onderscheiding bekende mechanicus voorstellen gedaan zijn voor een nieuw systeem, dat veel bezuiniging zou opleveren. In plaats van onderscheidene geleerden moet hij daarvan reeds

in het klein proeven gegeven hebben. Het spoor moet verschillend zijn van het thans in gebruik zijnde, en onderscheidene voordeelen opleveren. Door een eenvoudig mechanismus zou het schokken der rijtuigen worden vermeden, alsmede de vertragingen, welke men somwijlen ondervindt. Ook zou men het belangrijk voordeel erlangen, den trein oogenblikkelijk te kunnen doen stilhouden.

Met de Bombay-couranten van den 2 October. II. heeft men Indische berichten ontvangen. Uit Puntjaub wordt geschreven, dat Koning Sjets-Sing, benevens zijne zonen, door zijnen te magtig geworden minister Dhyan-Sing omgebracht is. De Koningsmoordenaar is den volgenden dag insgelijks onder het staal eens moordenaars gevallen, zoodat er thans geen hoofd aanwezig is, magtig genoeg om de verdere hooffden te overheerschen en dat de Engelsche tuaschenkomst noodzakelijk zal worden. Het leger van Punjaub telt 75,000 man, op de Europeesche wijze afgerigt door Fransche en Korsikaansche officieren, die onder Napoleon gediend hebben. Te Jumba is een Engelsch leger van omstreeks de 17000 man, met 48 stukken geschut, geconcentreerd; hetzelfde is er op het oogenblik werkloos, maar zal nu waarschijnlijk bezigheid bekomen. Sir Charles Napier bevindt zich te Kurrahee. De troepen van Scinde monstren 10,000 man. Men houdt het er voor, dat de zaak hier mede zal eindigen, dat Punjaub tot eene Engelsche kolonie verklaard zal worden.

BELGIE

De Belgische maatschappij van kolonisatie heeft tegen den 27 dezer maand, den verkoop aangekondigd van de lading van het uit Santo-Thomas aangekomen schip *Theodore*. Die lading bestaat uit 14000 blokken eikenhout, 14000 kilogrammen rozehout, 130 blokken geel hout, onderscheidene partijen mahonyhout, 53 balen salsaparille, enz.

NEDERLAND

's GRAVENHAGE, 11 Nov. Men verneemt, dat de Tweede Kamer der Staten-Generaal Dingsdag, den 21sten dezer, hare werkzaamheden zal hervatten, en dat haar, van regeeringswege, zullen worden aangeboden: 1o. ontwerpen van wet tot vaststelling der drie hoofdstukken van de staatsbegroting, welke door de Kamer onlangs zijn afgeslond; 2o. ontwerp tot wettelijke tegeling van den achterstand voor 1840; 3o. ontwerp tot voorziening in de behoeften der schatkist, zoo wat aangaat de gewone dienst over 1841-1845, als wat betreft de te korten van 1840 en vroeger, en die van 1841, 1842 en 1843; terwijl eerst later, na het behandelen en afloeren der vorenstaande ontwerpen, zullen worden aangeboden voordragten van wet tot het te geds maken der Belgische inschrijvingen en betrekkelijk eene conversie van de renten der schuldbrieven van den staat.

's GRAVENHAGE, den 12 november. Z. M. koning Willem Frederik, graaf van Nassau, als mede de Gravin, zijn in den avond van den 7 dezer te Amsterdamb aangekomen, en hebben den volgenden morgen hunne reis naar Berlijn voortgezet.

's GRAVENHAGE, den 13den November. Op heden is de ijzeren spoorweg van Voorschoten tot aan de brug over de Drekvaart alhier voor het eerst, bij wijze van proefneming, bereden met de locomotive de Urania. Deze afstand is met eene matige snelheid, in twintig minuten tijds afgelegd. De weg is bij die proefneming bevonden volkomen rijbaar te zijn, en wanneer de aangevangen vorst de voltooiing van het nog noodzakelijke metselwerk aan genoemde brug niet mogt verhinderen, mag men met groot verwachten, dat in den aanvang van December de dienst tusschen Voorschoten en 's Gravenhage voor het publiek zal kunnen worden opengesteld.

De Minister van Financien ad interim heeft, op voordragt van een der heeren Gouverneurs, blijkens welke de aangiften, volgens den rijijk, in het algemeen aan de uit België aangevoerde ladingen steenkolen met geringste schepen zouden kunnen worden toegekend, mit de belanghebbenden in de aangenomen verhouding van 85 ponden per mud steenkolen berusten, bij resolutie

van den 27 September jl., aan de heeren Gouverneurs te kennen gegeven, dat bij hem Minister geene zwaarigheid wordt gemaakt, om, in afwachting van eventuele verordeningen ter zake van de gewigtsverhouding der Belgische steenkolen, voorloopig alto van ijschalen voorzien schepen op den hierboven bedoelden voet toe te laten, en zulks mede van toepassing te maken op de, naar de bepalingen van art. 20 en 21 van het reglement op de binnenwateren, gevoegd bij de overeenkomst van den 20 Mei II. (Staatsbl. no. 45), behoorlijk gemeten, gepatenteerde en van ijschalen voorzien Belgische schepen; alles onverminderd de bepalingen van voorzorg tegen misbruik, welke bij verschillende resolutionen (en ook met name bij het 3de lid der resolutie van den 15 November 1842, no. 90, zijn voorgeschreven.

Genoemde minister heeft, bij resolutie van den 14 September jl., no. 21, op de vraag, of de tuinhuisen, boerderijen enz., zich bevindende op het terrein der buitenplaatsen tot tijdelijk verblijf der elders gevestigde eigenaren dienende, voor de toepassing der personele belasting, als aanhoorigheid van het hoofdgebouw, dan wel als afzonderlijk te belasten perceelen moeten worden aangemerkt? gelet op de bepaling van art. 24 § 2, der wet op de personele belasting alsmede op de resolutie van den 10 Julij 1834, no. 81 te kennen gegeven, dat, wanneer de bedoelde tuinhuisen en boerderijen afzonderlijke gebouwen zijn, geene dadelijke gemeenschap hebbende met het heerenhuis of hoofdgebouw, deze ook als afzonderlijke perceelen zijn te beschouwen, en als zoodanig valbaar om afzonderlijk te worden aangeslagen, ten name van den onmiddellijken gebruiker.

Nog heeft gemelde Minister, bij resolutie van den 14 September jl. no. 100, omtrent de vraag: of iemand, die gepatenteerd is als winkelier, tevens zijne waren aan de huizen der ingezetenen zijner woonplaats aanbiedende, al dan niet afzonderlijk moet worden aangeslagen, wanneer hij gedurende de jaarmarkt in die gemeente zijne waren ten huize van een derden uitstalt? gelet op § 1, lett. a en b, in verband met §§ 4 en 7 der 7de tabel, gevoegd bij de wetten op het patentregt, te kennen gegeven, dat, vermits ten aanzien van het regt, bedoeld bij § 1, letter b, door de wet geen onderscheid wordt gemaakt tusschen het of niet inwonen in de gemeente, alwaar de uitstalling geschiedt, de gedane vraag niet anders dan toestemmend kan worden beantwoord.

Van goederhand verneemt men, dat het onvoorval, met eene gaslamp in Frankrijk geschied, en waarvan het berigt in onze Courant van donderdag laatstl. is overgenomen, geenzins is overgevallen met eene gaslamp volgens de constructie van den heer Halloo te 's Gravenhage, maar met een toestel van fransche vinding, welke reeds voor twee jaren in Frankrijk is bekend gemaakt, doch aldaar om verschillende redenen weinig opgang heeft gehad.

Herhaalde proefnemingen, welke dezer dagen met de lampen en gasstof van den heer Halloo, op verschillende plaatsen en in tegenwoordigheid van verscheiden kundige mannen, zijn genomen, hebben ten duidelijkste bewezen, hoegenaamd geene vrees kan bestaan, terwijl bij die gelegenheid genoemde toestel en gasstof zich op nieuw, in vergelijking met andere lichtbronnen, zeer voordelig hebben blijven onderscheiden.

Mengelwerk.

Het heil van den staat de hoogste wet.
Door Mr. B. ALBARDA, lid van de Staten van Friesland en advocaat te Leeuwarden.

Vervolg en slot van ons vorig nummer.

II. Reductie der renten, pensioenen en wachtgelden.

Het is bekend, zegt schrijver, dit middel is door velen in den lande bestreden, maar desniettegenstaande verdient zulks allezins des wetgevers overweging, en zoo het schijnt, den voorrang boven vermeerdering van lasten. — Hij stelt voor, om op de renten ad 40 millioen en de pensioenen ad 2,800,000 ½ te verminderen, en daardoor, met eenige uitzondering voor liefdadige gestichten, enz. een voordeel voor de schat-

kist van 8,000,000 te bekomen. Hierbij voegende de vermindering van uitgaaf door eene veranderde grondwet, te stellen op 1,000,000; en trekt men daarbij de som van 5,000,000, die loven door den schrijver is berekend voorttespruiten uit eene bezuiniging der kosten van alle departementen, dan meent hij, dat daardoor 14,000,000 van het tegenwoordig cijfer der uitgaven ad 70,000,000 niet zal behoeven uitgegeven te worden, en dat de behoeften der begroting tot 56,000,000, — de werkelijke opbrengst van de tegenwoordige belastingen, — zullen kunnen worden teruggebracht, waardoor het verlangde evenwigt wel degelijk zal worden verkregen.

In deze berekening zijn niet begrepen de 9,000,000 op de begroting voorkomende, die door de kolonien aan het moederland zouden worden bijgedragen; maar schrijver meent, dat die onzekere middelen nimmer als gewone inkomsten behoorden te worden aangemerkt; die baten konden jaarlijks tot aflossing van schuld worden aangewend.

De heer ALBARDA gaat alsnu over tot het betoog, dat wanneer nu de noodzakelijkheid werkelijk mogt medebrengen, tot eene zoodanige vermindering van renten te moeten overgaan, deze daad in dezen toestand aan Nederland allezins vrijstaat, als geoorloofd is aan te merken en voor den staat wenschelijker is, dan zulks afteideiden door het afschrijven van belastingen, die niet zullen kunnen worden gefind.

Hoe vreemd men ook moze zijn aan het denkbeeld, om de beloften, aan crediteuren gedaan, niet stipt en zonder eenige verkorting na te komen, — de nood kan eenen staat daartoe evenzeer dwingen als elk ander, overigens eerlijk, individu. Een staat toch is, evenzeer als ieder ander privaat-persoon, blootgesteld, om zijne verbindtenissen, ter goeder trouw aangegaan, doot omstandigheden, buiten hem, niet te kunnen naleven, zonder dat hij door dien toestand de minachting verdient, die alleen ontstaat, wanneer hij de goede trouw met opzet heeft geschonden.

Schrijver onderzoekt alsnu den toestand dienaangaande van Nederland; herinnert aan den kostbaren voet der bestaande staatsinstellingen na de verheffing door de mogendheden tot een koninkrijk met België; aan de toen noodig beschouwde linien van defensie en de daaraan besteedde schatten; terwijl eindelijk de afval van België, Nederland verstoken heeft van de helft der inkomsten van het rijk, hetwelk met de crediteuren van den staat de rente-verplichting had aangegaan. Die debiteur, welke de schuld gemaakt heeft, is niet meer aanwezig. Nederland, waaraan de Europeesche uitspraak bijna den geheelen last van renten, door het vroegere koninkrijk opgelegd, heeft toegekend, heeft die renten jaren lang alleen getolcht, maar zulks niet kunnen doen, dan door jaarlijks de schuld te vermeerderen, enz. waaruit schrijver het besluit trekt, dat de groote oorzaak van het kwaad schijnt te zijn gelegen buiten de regering en althans geheel buiten het Nederlandsche volk.

Niet opzettelijk, niet ter kwader trouw, maar door den wil van Europa, heeft Nederland een grooteren last op zich genomen, dan het kan dragen; door afdoende redmiddelen moet in den toestand der natie worden voorzien, zoowel in het belang van hare eerlijkheid en zelfbestaan, als in dat van de crediteuren van den staat, die, zonder dat, met den staat reddeloos verloren zouden gaan en door gepaste middelen alsnog daarvoor kunnen worden behoed.

De heer ALBARDA schetst het belang voor die crediteuren zelven bij het in werking brengen van afdoende maatregelen tot behoud van een rijk, waaraan de crediteuren thans genieten 43 millioen, terwijl het met de uiterste spanning 56 millioen inkomsten kan berekenen en dan nog voor deszelfs volksbestaan, goede orde en zekerheid tevens heeft te zorgen. Het is in het belang der crediteuren vooral, zegt hij, dat de regering de valsche schaanste aflegge, en door geene voortmalige grootheid, die niet meer bestaat, verblind, tot behoud van den staat, tot bescherming van de belangen der crediteuren besta, wat het heil van den staat, zoo gebiedend schijnt voor te schrijven.

Wat zal het laten, vraagt hij, dat men, vasthoudende aan denkbeelden van eerlijkheid en vroegere grootheid, voortga op den weg die men betreedt, als de staat daarmede ten gronde gaat. Zullen de crediteuren alsdan een beten tot te wachten hebben met hunne veranderingen? Zoude de schipper, doot storm bedreigd, wel zijn te regtvaardigen, als hij door storm bedreigd, uit begrip van eerlijkheid, de hem toevertrouwde vaten aan boord behield, als stede van de zee in zee te ver-

pen en het schip te ontlasten, wanneer hij, dit doende, het schip in behouden have had kunnen brengen, en thans met zijne koopwaren het schip tevens verloren heeft? De noodzakelijkheid gebiedt te zorgen, dat men besta en eerst daarna dat men eerlijk besta en zou is het mede de pligt der regering te zorgen, dat de staat blijve behouden, en daaraan dat dezelve, zoo mij niet mogelijk, in haar bestaan de regten van anderen scheidt.

De schrijver stelt, als slotsom van dit zijn betoog, dat, wanneer Nederland, na zich te hebben ontdaan van zijne misbare instellingen, en de uitgaven tot het streng noodige, voor het volksbestaan, werkelijk zal hebben teruggebracht, en er alsdan *nog geen middel* is om de beloofde schuld voluit te kunnen voldoen, terwijl geene nieuwe belasting denkbaar is, — dat dan, maar dan ook eerst, eene vermindering van renten, overeenkomstig de behoeften van het land, niet alleen geoorloofd is, maar tot heil van den staat gebiedend wordt voorgeschreven: en dan moet zulks geschieden, omdat het hoij van het land als de hoogste wet moet worden nageleefd.

De schrijver is alsnu genaderd aan de tegenwerpingen, die er tegen de toepassing van dit middel gemaakt worden. De groote zwaarigheid is: Nederland zal een staatsbankroet maken, en de schande, die zulks aankleeft, het den naam van natie onwaardig maken.

Een staat, die willekenrig en ter kwader trouw meerdere schuld heeft opgenomen dan dezelve kan dragen; die daardoor, jaren lang in weelde geleefd hebbende, eindigt met aan zijne rentheffers de ledige schatkist af te slaan, — die moge den naam van bankroetier op zich laden en de schande, daaraan verkocht, dragen; doch dit zal wel niet van toepassing zijn op een staat, die gedrongen en buiten zijn wil, daartoe is gekomen, dat hij zijne belofte niet kan naleven, en die, om geen bankroet te maken, de eerlijkheid huldigt, van in tijds zijnen staat van onvermogen tot het geheel kennelijk te maken, maar ook, naar zijne krachten, blijft voortgaan, zijne schuld te erkennen en daarvan de lasten te dragen.

Schrijver wijst op het voorbeeld der provincie Holland, in 1655, dat, in dezelfde omstandigheden zich bevindende, die zelfde reductie van 5 pCt. op 4 pCt. heeft beslaan.

Hij zegt, dat Nederland, door de wet van 27 September 1841, reeds getoond heeft, de uitgestelde schuld en kansbiljetten aan eene gedwongene verwisseling onderwerpende, van niet stipt deszelfs financiële verplichtingen na te leven; dat door de voordragt, strekkende tot belasting op de staats-renten, het gouvernement zelf getoond heeft, door den nood tot het verkorten van de regten van de crediteuren te moeten overgaan.

De schrijver behandelt alsnu het bezwaar — gelijk men zegt — dat de staatkunde aan Nederland verbiedt, naar dit middel gebruik te maken, doordien het tractaat met België, waarbij, tegen genot van gelden, Nederlandsche staatschuld moet worden vernietigd, zulks voor alsnog hindert. Doch schrijver merkt op, dat bij het tractaat aan Nederland de keuze is gelaten welke staatschulden het wil vernietigen, en stelt voor, om de schuldbriefven, rentende 5 en 4 pCt., van de Oostenrijksche leeningen te vernietigen, vermits die schuld als staatschuld voor het tractaat is erkend. Bestaan daaraan bezwaren, dan is de welgever bevoegd, te bepalen, dat, door uitloting van de 5 pCt. effecten, ten laste van het rijk, *à pari*, eene aflossing der Belgische gelden zal plaats hebben, waardoor, binnen weinig tijds, dit bezwaar zal zijn opgeheven, en die gelden hebben gestrekt, om den staat van de hoogste rente doende effecten, zonder eenige kosten, te bevrijden.

Een ander bezwaar was gelegen daarin, dat de maatregel het *crediet* zou ondermijnen. Het is noodig, zegt de schrijver, dat men den zin versta, waarin het woord *crediet* hier wordt bedoeld. Indien men daarvoor verstaat het werkelijk vertrouwen, dat een geregeld staat geniet en mag genieten, dan ontkent hij zulks. Wie toch kan meer bijdragen tot het crediet van eenen staat, dan eene geregelde huishouding, waar de benoedigde uitgaven door de aanwezige middelen worden gedekt, en waar alzoo een vast en zeker evenwigt bestaat in de financiën. — Ten betooge, dat tegenoverstaand het stiptelijk voldoen tot nu toe onzer renten en de gegronde vrees bestaat dat hetzelfde daar ook niet zal kunnen voortgaan, brengt schrijver het bezwaar bij, dat de 5 pCt. Nederlandsche schuldbriefven steeds zelfs behouden *pari* zijn te verkrijgen, terwijl die van de obligatiën van Rusland, met gelijk genot van

renten, en 108 pCt. staan, niestegenstaande de vrees van aflossing *à pari* door uitloting, — dat de effecten van andere mogendheden, tegen lagere rente met de waarde der Nederlandsche aan de beurs kunnen concurreren. Hij vraagt of dit niet juist daaraan is toe te schrijven, dewijl het bekend is, dat Nederland uit eigen fondsen de rente niet kan voldoen, en dat alzoo jaarlijks het einde nadert, van renten te *kittelen* behouden. En zal dit nu nog genoemd kunnen worden het bezit te zijn van erdikel?

De heer ALBARDA komt tot de, in de laatste plaats geopperde moeilijkheid tegen den maatregel, dat dezelve voor de houders der staats-renten, binnenslands, mede hoogst nadeelig zoude werken; maar hij gelooft dat dit van minder belang zal zijn. Zij toch hebben, tegen eenen verminderden koers, dikwerf het bezit dezer effecten erlangd; zij blijven, ook na de reductie, in het bezit eener voldoende rente naar den algemeenen rente-koers, en hebben daarvan sinds jaren de volle renten geuven, zonder van belang tot dezelve iets bij te dragen; zij hebben bij de voldoening van de rente voortdurend belang; het evenwigt, daardoor verkregen, levert aan hunne schuld de vastheid, die dezelve nu mist; hetgeen zij in renten opofferen, winnen zij in kapitaal terug, en het zal, volgens schrijver, niet kunnen missen — nadat de maatregel eenigen tijd heeft gewerkt — of de effecten zullen, niestegenstaande de reductie der renten, aan de beurs het standpunt weder hernemen, dat zij thans bezitten en daardoor alle verliezen van kapitaal wphouden.

Na al deze beschouwingen gelooft de heer ALBARDA te mogen aannemen, dat zoodanige vermindering van rente in Nederland noodzakelijk, nuttig en geoorloofd is. Hij staat in geenen deele de meening voor, dat met die vermindering een aanvang mag worden gemaakt, zonder dat andere maatregelen dezelve voorafgaan, integendeel, alsdan zoude dezelve ongeoorloofd, strijdig met de goede trouw en hoogst onstaatkundig zijn.

„Mogt het der algemeene regering behagen” — aldus eindigt de heer ALBARDA — „in tijds nog deze maatregelen in overweging te nemen, en door een voorstel van eene andere grondwet, daarmede eene aanvraag te maken en alzoo de verwezenlijking dezer wenschen voor te bereiden! Wij zouden gelooft, dat ten nutte van koning en vaderland de weg werd betreden, die vele moeilijkheden zouden kunnen voorkomen. Mogt het onze geëerbiedigden koning behagen, dat in hoogsideszelfs wijsheid te overwegen, en, zulks gegrond vindende, ter uitvoering te geven, — wij zouden ons gelukkig achten, door onze pogingen daartoe iets te hebben bijgedragen.

„Hoe het ook daarmede moge zijn, en wat ook de uitkomst zij, — wij meenen het onze te hebben gedaan door te waarschuwen, om, zonder lieden onderzoek, het volk geene meerdere lasten op te leggen; door de noodzakelijkheid tot vermindering van instellingen en dus tot de verandering der grondwet, zoodra mogelijk, te hebben aangedrongen, en door de middelen te hebben aangewezen, waardoor, naar onze, wellicht niet juiste, maar toch welgemeende inzichten, de staat van spanning een einde kan nemen. Zij, die den staat beheeren, zullen hebben te oordeelen, of men, uit liefde tot sommigen, zich kan en mag onttrekken aan de toepassing der leer, dat het heil van den staat de hoogste wet is.”

Allerlei.

De tegenwoordige koning van Pruisen ging voor eenige tijd op eenen vroegen lentemorgen alleen en in eenzondige burgerkleding wandelen in de omstreken van Sanssouci, en zag op eenen vrouw, die op den voor haren melkwagen gespannen ezel duchtig losloeg. Hij trad nader en vroeg haar de oorzaak van hare onstunmigheid. Met tranen in de oogen antwoordde de boerin: „Ach God! Ik heb zo'n haast, en nu wil het stomme beest niet vooruit. Als ik niet op mijnen tijd te Potsdam ben verlies ik al mijne klauten. Ik ken zijne malle kuren wel; als ik maar iemand had die hem voor bij de ooren pakte, en ik troefde er van achteren op — hij zou wel beenen maken!”

De koning greep den ezel dadelijk manhaftig aan, de vrouw hielp van achteren Steiloor kwam in den draf en zijne eigenares zude den onbekenden helper duizendmaal dank voor de bewezen assistentie. Zoodra hij te huis kwam, vertelde de koning het geval aan zijne vrouw. De doorluchtige dame scheen te geen bij gedane had niet bijzonder goed te keuren en zede: „Als kroonprins ging dat nog, Frans; maar als koning, — Och kind, viel de monarch haar lagchend in het woord; „mijn goede vader heeft zoo menig ezel voortgeholpen!”

Advertentien.

Heden overteekende in de Breda'sche Courant van 11 November 1843, door de heer J. C. P. M. SMITS, na voorziet te zijn van de H. H. Sacramenten onzer Moeder de Heilige Kerk. Weid. C. P. M. SMITS GEB. VAN DAM.

Breda, den 14 November 1843.

De Ondergeteekende brengt bij deze aan hare geëerde begunstigers ter kennis, dat zij de BIERBROUWERIJ, die DITTE BIERBROUWERIJ door wijlen haren Echtgenoot J. J. SMITS, bedreven, op denzelfden voet, zal blijven voortzetten, en neemt deze gelegenheid te baat, haar in de gunst van allen aan te bevelen.

Breda, den 14 November 1843.

NB. Te VUGHT is gevonden een ZAKJE waarin eenige G. E. L. D. te bevragen bij den Burgemeester aldaar.

PUBLIEKE VERKOOPING

van Eiken, Olmen en Esschen BOOMEN,

op Zaterdag, 25 November 1843, lang van 8 tot 20 en dik van 1 tot 3 ellen. Te bevragen bij JAN ROEKEN, in het Anker, op de Nieuwe baan tusschen Rosendaal en Nout, alwaar ook de Verkoop zal plaats hebben.

Te Koop.

EENE OBLIGATIE GROOT-DUIZEND GULDEN

RENTENDE 4 TEN 100 IN HET JAAR, ten laste der gemeente Geldrop; met franco brieven te bevragen bij den Notaris VAN DER GOES te Asten.

* De Notaris DE JONCK te Veghel, heeft op den 9 November 1843, provisioneel verkocht:

- 1o. Een BOUWHOEVE met LANDERIJEN enz., ter grootte 17 B. 63 R. 20 E. te Veghel aan de Lageheide.

Ingezet met de Slagen op... f 5008.00.

- 2o. Een perceel BOSCHLAND van 7 B. 15 R. als voor gelegen.

Ingezet met de Slagen op... f 958.00.

Massa van beide Koopen, ingezet, met de slagen op... f 6058.00.

- 3o. Een perceel HOOGLAND, van 15 R. 40 E. in de Aalbroeken.

Ingezet met Slagen op... f 104.00.

Zullende de finale Verkoop der goederen geschieden, ten huize van de Wed. I. VAN DER AA, te Veghel in de Straat, op Donderdag den 23 November 1843, om 6 ure des avonds.

Graanmarkt

van 's HERTOGENBOSCH,

van Donderdag, Vrijdag en Zaterdag, den 9, 10 en 11 November 1843.

Men heeft eenen goeden aanvoer van Rogge, Bielweid en Haver gehad, waarvoor de narolgende prijzen per Noel. zijn besteed geworden:

ROEGE f 4.75 a f 5.35.
BOEKWEIT f 4.00 a f 5.00.
HAVER f 2.00 a f 2.50.

Bovengenoemde prijzen zijn, dewijl de landlieden niet gretig kunnen bedongen worden, uithoofte van de weinige ambitie welke men in den kooplust ontwaart. Zijnde de middelen van de Rogge, waarna de zetting van het brood op Donderdag den 9 November is geschied: 5.11.

De 3 Nederl. ponden Roggebrood 24 Cent.

Het f 0.60 a f 0.70.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Heden, Maandag 13 November 43. Ure

W. S. 21 pCt. 53. Dit 5 pCt. 1001. S'vad. 144 pCt. 94. Dit 5 pCt. 133. O. I. 5 pCt. 99. Ard. 85 pCt. 203. Dit 5 pCt. 21. Dit 5 pCt. 31. Dit 5 pCt. 4. Dit 5 pCt. 150. Dit 5 pCt. 150.

Peruk 15 pCt.

Ter Druk. van D. A. A. DE ROOS, op 's H.